

‘Ik heb gewoon
gezorgd dat ik
de beste ben’

Meulens

Jarenlang was ze het gezicht van *Het Jeugdjournaal*, nu presenteert ze *Vroege Vogels*. **Milouska Meulens** is een van de weinige donkere vrouwen in de media. ‘Als ik opmerk dat ik bij de publieke omroep weinig bruine presentatoren zie, wordt dat gezien als een aanval.’

Ik doe gewoon één zakje in de theepot hoor, ok? Ik snap niet dat mensen in elk kopje een zakje doen! We zijn thuis in de Amsterdamse Jordaan bij Milouska Meulens (42), sinds september presentator van *Vroege Vogels* op radio én tv, en sinds januari met Brecht van Hulsten te zien in *Groen Licht*. Ze is niet louter het gezicht van de duurzaamheidsprogramma's van BNN-VARA, maar leeft ook 'groen': ze eet veganistisch, gooit nooit eten weg, scheidt haar vuilnis, en koopt haar kleding tweedehands. We spreken elkaar op een zondagmiddag, na de radio-uitzending van *Vroege Vogels*. Ze heeft er honderden uren als presentator van *Het Jeugdjournaal* op zitten, maar op de radio voelt ze nog de spanning van de debutant. 'Maar ik houd ervan om op mijn tenen te lopen.'

In de media woedt al een tijd het debat over racisme, *white privilege* en diversiteit in de media. Het lijkt het ideale moment om te spreken met een zwarte vrouw (zelf gebruikt Meulens het woord 'donker'), met twintig jaar ervaring bij de publieke omroep, waar diversiteit onder de medewerkers minimaal is. Maar Meulens neemt na het interview bezorgd contact op. 'Het stuk wordt toch niet te klagerig? Ik wil niet in de kaartenbak van verongelijkte vrouwen terecht komen. Zelfs bij vrienden is het heel moeilijk om aan te geven: als je dit zegt doet het pijn, zonder als zeurkous gezien te worden.'

Milouska Meulens is geboren op Curaçao. Op haar 10de verhuisde ze definitief naar Nederland. Na haar afstuderen aan de School voor Journalistiek begon ze in 1999 als redacteur bij het actualiteitenprogramma *Zembla*.

Wat was voor jou de aanleiding om in de media te willen werken?

'Ik zag als kind Sonja Barend op televisie en dat wilde ik ook: mensen alles kunnen vragen. Dat durfde ik nooit, want bij ons thuis op Curaçao ging je als kind niet in discussie met je ouders, nergens over. We hadden geen krant thuis, alleen de leesmap. Als meisje plakte ik plaatjes uit de *Privé* in een schriftje en schreef er verhaaltjes bij. Maar dat ik zelf als journaliste op pad zou kunnen, kwam niet in mij op. Je had Noraly Beyer bij het journaal, en Gerda Havertong in *Sesamstraat*. Maar verder waren alle stoere helden in televisieseries en boeken wit.

Afgelopen oktober presenteerde ik *Kinderen voor Kinderen*, en dacht: *oh my god*, ik sta hier! Want toen ik als 10-jarige naar het programma keek, vond ik dat

MEULENS IN 115 WOORDEN

Geboren: 24 juni 1973

Opleiding: School voor Journalistiek

Bekend van: *Het Jeugdjournaal*, *Vroege Vogels* en *Groen Licht*

Boek op nachtkastje: *Honorair Kozak* van Tommy Wieringa

Lievelingseten: op dit moment edamame

Hobby: werken

Laatste keer gehuild: vorige week nog met vriendinnen Maureen en Char en mijn vriend Joris, om de ouders die we missen. We beseften hoe

groot de impact is geweest op ons leven.

Kan geen maat houden met: televisieserie als *The Walking Dead*, *Game of Thrones*, en *Suits*

Grootste ergernis: als wildvreemden zich gaan bemoeien met de opvoeding van mijn kinderen

Gemeen: een skinhead rochelde ooit in mijn afro
Lekker: de geur van de eerste regendruppels op droge aarde

Heimelijk genoeg: mijn administratie doen

'Ik krijg jeuk van mensen die zeggen: ik heb zo'n nare jeugd gehad en daarom heb ik niets bereikt'

supermooi, maar meedoen was niet voor mij weggelegd, dacht ik. Al die zingende kinderen waren blond. Pas later durfde ik naar de School voor Journalistiek en liet ik de hoop toe: misschien kan ik ook bij de tv.'

Op welk moment werd je je voor het eerst bewust van je kleur of afkomst?

'Meteen. De Nederlanders op Curaçao gingen naar Zuikertuintje, een hartstikke dure, witte winkel met spruitjes. Dat konden Antillianen niet betalen. Pas toen ik naar Nederland kwam, ontdekte ik: oh mijn kleur is niet alleen maar sec een verschil, er hangt een probleem aan. Ik was 7, het was de tijd van de Centruumpartij en iemand op straat riep: "Vieze zaadvreters!" Pas later begreep ik: ze bedoelen rijst.'

In *NRC* verscheen een tijdje terug het verhaal 'Witte mensen moeten eens luisteren', waarin vier zwarte vrouwelijke opiniemakers vertellen hoe zij zich voelen in de blanke samenleving. Wat vond je van dat stuk?

'Los van de vraag of je het met hen eens bent, kregen ze onevenredig veel onrechtvaardige shit over zich heen. Het lijkt alsof je niet mag vertellen wat je ervaart als het gaat over diversiteitsproblemen in de Nederlandse samenleving, als donkere vrouw. Als ik opmerk dat ik bij de publieke omroep weinig bruine presentatoren zie, wordt het ook gezien als een aanval. Maar het is gewoon een feitelijke constatering.'

Herinner je je een moment waarop je je bij de NOS ineens de zwarte collega voelde?

'Ik heb veel grapjes gehoord. Op een dag was iedereen synoniemen aan het verzinnen voor toiletbezoek, en

riep een collega: "Even een neger op zijn rug leggen!" Echt elke zomer, ook als je al lang met mensen werkt, komt na de vakantie de vraag: "Je hebt zeker lang in de zon gezeten?" Iemand had het een keer over een 'vlucht negerhulpen'. Dat ging over zwarte Piet.

De lijst is eindeloos. Mensen kwetsen soms ook uit onwetendheid. Toen ik op de School voor Journalistiek zat, droeg ik vlechten, en vroeg de lerares bloedserieus: "Wat zit je haar mooi. Doen jullie dat in stamverband?" Dat was op mijn eerste collegedag. Ik was 20. Ik stond met mijn oren te klapperen.'

Wat voor gevoel bracht dat teweeg?

'Verbijstering. Ik ben niet goed in dingen even laten rusten of even afkoelen. Ik zeg meteen: hé wat zeg je nou? Als je mensen ergens op wijst, hebben ze de neiging om het weg te wuiven. Maar je moet uitkijken met grapjes, want bij de tweede of derde keer is het gewoon geworden.

Kijk, er wordt van je verwacht dat je je Nederlander voelt. Maar als je er elke dag aan wordt herinnerd dat je het niet bent in de ogen van anderen, kun je het nooit worden of voelen. Dan blijf je voor altijd een niet-Nederlander. Ook al voel ik me heel Nederlands, ik zal mezelf geen Nederlander noemen. Maar ik ben ook geen Antilliaan, zoals mijn ouders. Dus wat ben ik dan wel?'

Hoe belangrijk is het om te weten wie je precies bent?

'Weten wie je bent, bepaalt hoe je in het leven staat. Ik eis niet snel iets op. Want om iets op te kunnen eisen, moet je weten waar je recht op hebt. Tegelijkertijd heb ik er nu geen last van dat ik geen Hollander of Antilliaan ben. Ik doe alles wat ik wil.'

Het *NRC* constateerde begin dit jaar dat maar 3 procent van de werknemers op nieuwsredacties niet-westerse allochtonen zijn. Hoe komt dat, denk je?

'Misschien heeft het te maken met dat je jezelf niet vertegenwoordigd ziet in de media. Als er in een tijdschrift al een reportage staat met donkere mensen, gaat het meestal over Afrika, tribal mode, chocola, soulmuziek of Caribisch carnaval. Ik kan ermee overweg. Maar mijn dochter zag als peuter in alle tekenfilms en sprookjes alleen maar blonde prinsessen. Ik merkte wat dat met haar deed toen ze op haar 3de voor de spiegel aan haar krullen trok en zei: ik haat mijn haar. Ik ben ook blij dat Yara ziet dat ik werk, en kan doen wat ik wil. Ik heb dat voorbeeld niet →

gehad van mijn moeder. Zij moest van school af op haar 10de, om voor haar tien broertjes en zusjes te zorgen. Na een beenamputatie en vanwege zware astma is ze arbeidsongeschikt verklaard. Ze leefde van een uitkering en zei altijd: “Word niet zoals ik, want ik kan niks, zonder opleiding.” Ik heb weleens gedacht: doe dan toch meer je best. Zij legde zich neer bij haar leven. Voor een meisje was niet meer weggelegd.’

Is dat een motivatie voor je geweest?

‘Zeker. Mijn ouders scheidde toen ik 13 was en mijn vader ging terug naar Curaçao. Hij kwam uit een heel arm gezin met dertien kinderen. Op zijn 14de zat hij al op de grote vaart als matroos. Dat was geen vetpot. Daarom zijn mijn ouders ook naar Nederland gekomen. Ze wilden voor ons meer kansen, zodat we niet net als zij noodgedwongen in een leven kwamen vast te zitten.

Maar dat betere leven in Nederland viel tegen. Mijn vader had een taalachterstand en trok van baantje naar baantje. Sjouwen in het magazijn hier, een schilderklusje daar. Dat is hard werken, maar je kunt niet zeggen: jeetje, wat ben jij de maatschappelijke ladder opgeklimmen. Hij zei ook altijd zo weemoedig en gelaten: “Tja, zo is het leven eenmaal gegaan.” Ik krijg zelf jeuk van mensen die zeggen: ik heb zo’n nare jeugd gehad en daarom heb ik niets bereikt.’ Het is nou eenmaal niet anders accepteer ik niet. Natuurlijk is er wel iets anders. Naast jouw eigen realiteit bestaan er nog twaalf miljoen andere realiteiten.

Mijn ouders hebben altijd benadrukt hoe belangrijk een opleiding is. Mijn vader vond het klimaat in Nederland destijds, eind jaren zeventig, dusdanig hard voor ons nieuwkomers dat hij mijn zus en mij altijd voorhield: je moet beter zijn dan Nederlanders, én beter dan buitenlandse mannen. Anders kom je er niet als donkere vrouw. Hij heeft dat erin gehamerd, en ik heb gewoon gezorgd dat ik de beste was, haha. Dat is het strebertje in mij.

Discipline is mijn blauwdruk. Ik vond het bij *Het Jeugdjournaal* spannend om tegen de deadline

aan te werken, met het zweet op mijn voorhoofd, kloppend hart en kapot gebeten nagels en lippen. Ik hou ervan om het leven bij de kladden te pakken en leeg te slurpen tot de laatste druppel.’

Journalistiek platform *De Correspondent* houdt twee vacatures vrij voor mensen met een niet-westerse achtergrond. Goed idee?

‘Daarmee zeggen ze eigenlijk: ze zijn er bijna niet of ze melden zich niet aan. Kijk maar, we laten twee plekken over! Ik denk niet dat het probleem alleen bij de voordeur zit. Misschien dat er nog het idee heerst dat allochtonen minder goed zijn in taal. En presentatoren moeten ook nog aansprekend zijn voor Henk en Ingrid. Ik denk dat media bang zijn om kijkers te verliezen, dat ze denken er wel te zijn met Humberto Tan, John Williams en Jörgen Raymann.’

‘Echt na elke vakantie komt de vraag: je hebt zeker lang in de zon gezeten’

Wat heb je daar zelf van gemerkt?

‘Nou, je hebt aan mij een slecht voorbeeld. Ik heb niet jarenlang geleurd om aan het werk te komen.’

Maar je maakt mij niet wijs dat je in twintig jaar nooit tegen vooroordelen bent aangelopen.

‘Wat kun jij drammen zeg! (denkt na) Ik heb hier wel antwoord op, maar ik worstel er onwijs mee. Ik heb meegemaakt dat ik een baan niet kreeg omdat mijn voorganger donker was. Er werd gezegd: dat is voor jou ook niet leuk, want dan denken de mensen dat je die baan alleen gekregen hebt omdat je donker bent. Toen je vroeg wanneer ik iets niet heb opgeëist: dat was toen. Ik heb toen niet gezegd: wat een flauwekul, doe normaal. Als ik de beste ben krijg ik die baan! Ik heb het geaccepteerd en weggeslikt, en er zelfs begripvol over gedaan. Dat vind ik heel erg.

Je zou niet naar kleur moeten kijken. Je zou alleen moeten kijken naar: wie is de beste. Mensen worden nog te vaak beoordeeld op hun naam of afkomst. Maar ik geloof niet dat op al die redacties van bladen, kranten, radio en televisie de witte meerderheid per definitie beter is dan de donkere minderheid.’ ■